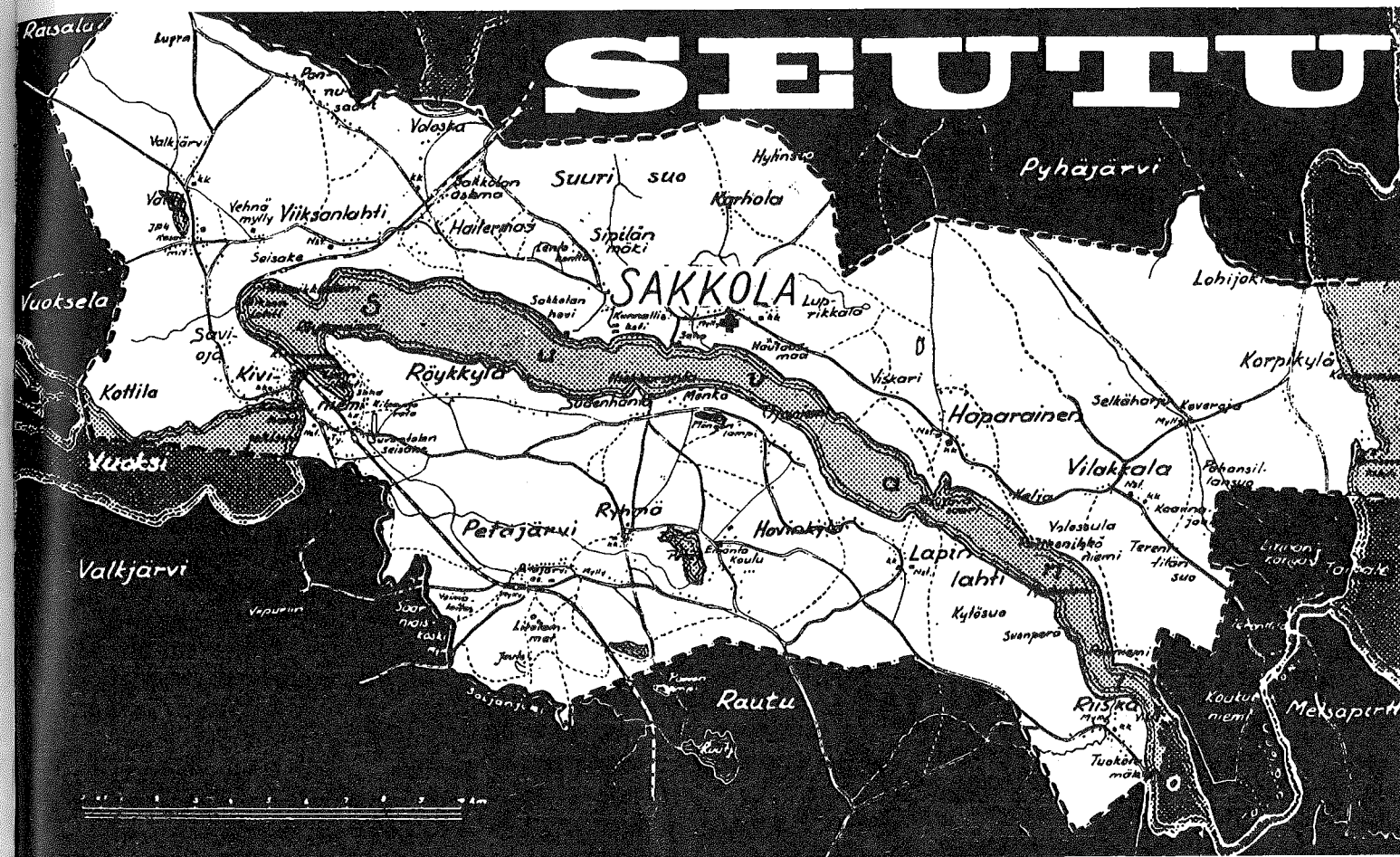

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 1 1973
HELMIKUU

Suvanto-säätiön järjestämään tilaisuuteen osallistui n. 100 eläkeläistä 28. 12. 1972 Lempäälän Ehtookodossa. Tervetulleeksi toivotti valtuuskunnan pj. Matti Niippa ja hartauspuheen piti rovasti Karanko sekä selosti Ehtookodon toimintaa ja tarkoitusta. Kuva tilaisuudesta.

Vast olliit Riiskoist ripil nyt on ukot uuden kerran

Ku mie uon jo monta vuotta lukent tätä Suvannon Seutuu, mut ku mie en ole paljo näht et ois olt mittää tuolt alajuoksun puolest, ni mie meinasii täs aikain ratoks pyöritellä pännää ja kiruttaa senkii puolen ennevanhasii muisteloita. — Tai ei nyt iha vanhalt ajalt, jollo esimerkiksi Kirveenmäkköist lähtiit suvenjahtii — vaan siint ajast etteenpäin ku mie tulin Riiskaan... Se ol näät silviisii et ku mie v. 1916 kevääl oli olt jo 9 vuotta Viipuris kellosepäopis ja työs, enkä viel olt kertaakaa saant kesälommaa, ni näin lehes ilmoituksen et kelloseppä et-sii kelloseppää joka tulis kesäks auttamaa ylöspittoa ja palkkaa vastaa ja kehu paikkaseutua kuniiks ja maanmainioks. No mie ilmoitin — et täält tullaa. Otin nyt kesäloman. Ostin kapsäkintapasan Punasenlähteen torilta, möpsyt sissää ja junnaa. Antrean asemalta Vuoksen laivaan ja Kiviniemeen, sit kosken alapuolelta taas laivaan, taisi olla "Runo" nimeltään. Siinä se kesäinen sunnuntai painui iltaan ja mie aloin ottaa millo tulloo Riiskan laituri. Oli Lapinlahtee, Makkaraa, Vihtovaa, mut ei Riiskaa viel vaa tult. Tuost laiturist tul laivaa pariskunta, ni mie kysyin, et jokoha se Riiska koht tulloo — ni hyö sanoi, et äskehä se just mäni! Myö siint lähetti, Vihtovast, sillä laiturilla ku on monta nimmii, on Mamejeffinkin laituri. No, ei se laiva nyt käännny ku koht ollaa Kirveenmäessä, mut ko päässää Koukuniemeen ni sit se lähtee takasi viemään Kiviniemeen lohia ja muita kaloja. Hyö myös tulloot takasii Riiskan rykkii. No siin ku sitte esiteltiin sano olevansa Daniel eli Taneli Skyttä. siis sen miehen ve-

li, jonka luokse olin tulossa. Sit Riiskan rykil olkii sit se kelloseppä Taavi Skyttä vastassa ja ihmietteli kun ei miestä tullutkaa.

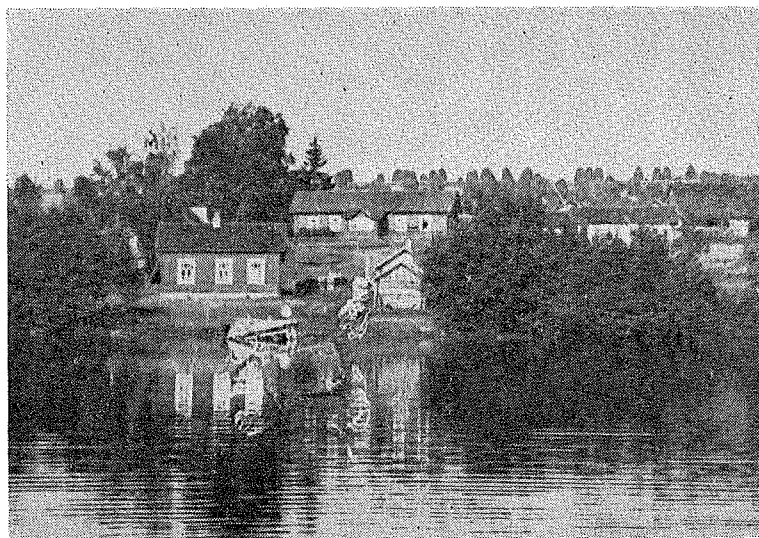
Siihe se senkertane laivamatka sit päättykii Vihtovaa ja koivikon halki saavuttiin kylään ja asuntooni. Kyllä oli kauniit näkymät kyläs. Suuret pellot joka taholla, joki, koski myllyineen ja sahoinneen, vauraan näköisiä taloja, taustalla kumpuilevaa metsikkömäkeä ja Suvanto joka juoksutti vetensä Taipaleen jokea pitkin Laatokkaan. Se näkyikin kun nousi Kyöniinmäelle. (Sivumennen sanoen näin ensikerran "kangastuksen" tuona kesänä Hatakanmäeltä katsellessani Laatokkaa. Ulapalla seilasi purjelaiva, kokka kohti Konevitsaa, se näkyi kangastuksena ylösalaisin. Jo oli kumma näky!)

Seuraavana sunnuntaina oli kylän nuorilla tanssit Kiisin Jurkan talossa ja mie läksin Taavin kanssa katsomaan niitä ja tutustumaan kylän nuorisoon. Tytöt vähä ujos-

telliit kaupunkilaista, mut pojat ja isännät tulliit lyömää kättä ja juttelemmaa. Isäntä Jurkka ja Paavo kutsuit iha peräkamarii kohvil. Välillä kävin tuvan puolella pyörähtämässä.

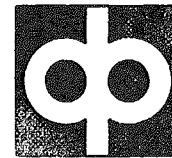
Niin se kesä läks kulumaa työn touhussa kellojen kimpussa. Illat juteltiin poikii kans Kiisin Nikolain puotikamarissa tai käyti Vihtovas kalenoimas. — Muoni tai Hiskias piti sirmakallaan musikist huole, välillä käi Pappisen Jussi tai Viskarin Albertki lurauttamassa. Nuorisoseurakii piti kesäjuhlat, jossa miekii heitä vähä avustin. Mut sitte se vaan syksy tuli ei auttant taas ku lähtee kaupunkii... Pijettii lähtijäistanssit Taavi tuvas ja haikien mielin erotii — lupasin tulla ens kesän oikealle kesälomalle. Menin Helsinkiin ja olin v. 1917 helmikuuhun, ku Taavi taas sano olevaa huonos kunnos ja pyytel tulemaa takasii — no läksihä mie, ko en tykänt Helsinkiin olois. Tulin Riiskaa. Mut nyt olkii talvi — eikä laivat Suvannolla kulkeneetkaa. Piti mennä Raivolan asemalle asti sitä Pietarin rattaa, ku sillo ei viel olt Hiitola—Raasulin rata valmis.

Se oli ikimuistettava matka, ku mie kaupunkilais möpsyis tavalli-

Mikä lienevi siinä tunne-syy, kotirannalla mieli kun herkiistyy, kun tuuli ja laine soittaa, se miksi niin kiehtoo, voittaa?

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

nen palto pääl, vilttihattu pääs ja patiinit jalas käi rekkee Raivolan kieverin pihas. Vuottaa kieveris vaihto kyytii — palens nii vietäväst — välil koiti juosta reen perästä. Saavuin illan suussa Raudun Hinkkasen majataloon ja kyselin hevosta Riiskaan, mutta sen päivän kyydit oli jo tehty, niin että vasta huomenna saan kyydin. Ryystäissä siin tuvas kuumaa sajuja tul siihe Metsäpirtistä yks matkustaja ja kyytimiehenä jokkii Muonikka Hämäläinen. Hinkkane sanokii täl jot siehä saatkii viij ämennessäis tää herra Riiskaa, ajat sen kautta, ni tienaat viel sutkaset rahat! No hää lupas ilomieli.

Siin saijuu juuvessa ku juteltii ja hää sai tietää kuka mie oon, ni hää vet taskustaa kultakellon ja kysy et minkä arvoset sie tään räknäät? Mie sanoin että tiijä hänt. — Keisar jako näit Koiviston kalastajil, jotka toi Hänel hailii sillo ku hää laivallaa käi Koivistol... Mut Muonika ei leikkii ymmärtäntkää — pisti kellon taskuusa — a sie et näy mittää tietäväkkää! Keisar anto vaa näit suuril sotaherroil ja ministerilöille!... Ku sie oot Helsinkiin tulos, ni tiijät sie ees monta rappuu on Nikolai-kirkon ees? Niitä on 78—mie ne laskin Helsinkiin käyvässään... A siul mie en kyytii annakkaa, sano Muoni, pist päälle ja lähti ajamaa Metsäpirttiä.

Mie jäin uottamaa huomenta kyytii! Ja sillee se toine reisu Riiskaa tuli tehtyä.

Seuraavana kuukautena tuli siten se Venäjän vallankumous ja Suomiki joutu siint osalliseksi ja joutu kokemaa monta kovaa ennen kuin selvittiin selville vesille. Riisikkalaiset piti kansakoululla oikein juhlat vallankumouksen kunniaksi (minäkin lausuin siin tilaisuusves pontevan runon). Mutta asiat alko mutkistua ja mie muutin toiseen taloon ajatussuuntien muuttuessa. Ja taas jouduin Suvantoa kyntämään laivalla, mutta nyt meitä oli sakki laivamiehiä ja sitten talven tultua läksin toisten Sakkolan poikien kanssa Vapaussotaan, josta monien kokemuksien ja seikkailujen jälkeen syksyllä 1918 löysin taas itseni Riiskasta, jossa sitten toimin, paitsi omalla kelloalallani, myös suojeluskunta ja nuorisoseuran työssä 9 vuotta, ennen kuin muutin Käkisalmeen.

Nämä Riiskan vuodet jäivät niin elävästi mieleen ja sisälsivät erään pitkän elämäni kauneimman kauden, jota usein muistelen. Olinhan koko ajan sen ajan nuorten

mukana ollessani m.m. Nuorisoseuran esimiehenä koko ajan. Nuorisoseuran toiminta oli vilkasta. Olihan meillä oma torvisoittokunta, sekakuoro, näytelmäkerho ja kansantanssi ryhmämme, lukurengas joka kokoontui talvisin aina jonkin kerholaisen kotona. Ja koululla oli juhla-keskus joissa isommat juhlat ja näytelmät esitettiin. Kesällä urheiltiin. Kylä oli maanpuolustushenkilöiden, alusta jalkaväki ja myöhemmin tykistö-osasto ja tiedän että sotien aikana sen ajan pojat kunnostautuivat.

Kun tämä Suvannon Seutu lupasi ottaa vastaan julkaistakseen vanhoja muisteloita, niin siinä toivossa tään lähetän ja ehkä vielä toistekin jatkoa (Kiitos toimittajalta), kuka lukee, kuka ei! Minun aikaiseni riisikkalaiset taitaa olla jo hyvin vähissä — ainakin sen ajan "Ukkomiehiet ja Akat". Kuitenkin laitan tässä terveiseni ja Hyvän Tämän Vuoden toivotukset kaikille Suvannon Seutulaisille. Kuka teistä muistaisi sanat Aavan Suvantolaisten marssiin. Sen sävelsi kai Arvi Karvonen (Hänkin sakkolalainen). Marssi oli omistettu Riiskan Nuorisoseuralle.

Soi laulumme rannoilla Suvannon. Sen virran, mi virroista mahtavin on.

Ei viihdytä meitä Vuoksi.

Kaipaamme meren suuren ja mahtavan luoksi.

Terveisin Niilo P

NIEMELÄN VALOKOPIO- LAITOS

PUHELIN 24 522
HÄMEENLINNA

Mennyt ja nykyistä

Muistat sie...?

Karjalaisten muisteluun ei liity mitään sellaista, joka haittaisi. Emme yksinkertaisesti ole katke-ria, emmekä haikaile menneitä unohtaen nykyajan. Karjalaisissa on runsaasti vastuunkantajia ja toimivina jäseninä mitä erilaisemmissa järjestöissä ja seuroissa, kunnalliselämässä ja seurakuntien toiminnassa. Olemme sopeutuneet ja olemme valmiit rakentamaan ja uudistamaan omalla panokselamme yhteiskuntaa.

Miksi sitten sanomme, muistat sie?

Emme halua unohtaa juuriamme. Jokaisessa karjalaisessa kodissa kasvaa uutta polvea, joka ei ole enää "puhdasveristäkään", mutta kantaa kuitenkin sukunsa perintöä. Nuori polvi ei aina jaksa kuunnella äitien, isien, mummojen tai äijien juttuja. Joskus he saatavat kuitenkin kiinnostua, mutta liekö sitten kertojia? Meidän jokaisen, jotka muistamme vielä, olisi saatava muistoille pysyvämpi muoto kuin omat aivomme ovat. Omaa nousevaa polvea varten voi jokainen tallettaa muistonsa, sillä tuskin kustantajat painaisivat kaikkea. Omat lehtemme ja niiden vuosikerrat ovat arvokkaita tietolähteitä.

Omat lapseni pyytää aina välillä kertomaan siitä, kun äiti oli pieni Sakkolassa. Heistä tämä on kuin satua. Kartat ja kuvat paikoista auttavat kuitenkin hieman tilannetta. Isänsä lapsuudenkodin he tuntevat tietäen tarkkaan, mitä isä pienenä missäkin leikki. Minäkin olen selittänyt paikat, kertonut Suvannon rannoista ja Pähkinänotkosta, tehnyt virpovitsat ja opettanut luvut. Olen myös opettanut lapseni rakastamaan luon-

toa, metsiä ja peltoja, kedon kukkia ja lintuja, jotka kaikki olivat osa lapsuuttani.

Minun leipäni ei ole ollut maanviljelyksestä riippuvaista sitten vuoden 1944, mutta vieläkin minussa on maahenkeä. Lomamatkoilla arvostelen näkymiä junan tai auton ikkunasta maanviljelijän silmin. Tuossa on hyvää ruista, tuossa kaura niin vihreää, että tuskin ehtii jyvää kovettua ennen halloja. Lapset ihmettelevät, mistä sinä tiedät mitä siinä vilahti.

Kevättä ja kesää seuraan vuodentulon kannalta, vaikka minulla on juuri sen verran maata espoolaisen rivitalon pihassa, että saan kynsien alle multaa sitä hoitaesani.

Vastakylvetty pello, tuoksu, kukkanen tai Anna Multasen laulu: — Jo Karjalan kunnalla saa minut siirtymään toiseen aikaan ja paikkaan. Muistoista nousee esiin asioita, joita en tiennyt siellä olevankaan. Lapset saavat taas kerran kuulla jotakin uutta. Elämä on täynnä kiirettä ja vel-

vollisuuksia. On yhä harvemmin aikaa palata menneisyyteen. Tässä eräänä päivänä tein kuitenkin "matkan", johon helteellä oli oma osuutensa.

Kaikkihan muistavat, että 30-luvulla olivat kesät niin lämpimiä, että kesät, viime kesää lukuunottamatta ovat kovasti huonontuneet. Keljan rannassa höyrysivät pyykkipadat. Oli kesäkuun loppupuolen päivä ennen heinäntekoa.

Me lapset leikimme hiekassa ja matalassa rantavedessä. Vesi oli kuin keitettyä. (En ole vielääkään tottunut uimaan meressä. Vesi on aina liian kylmää.) Vonkalle asti oli kielletty menemästä, siitä alkoi äkkisyvä. Äidit pesivät pyykkiä ja pienemmät oli ripustettu liekkun puun oksalle. Iltapäivällä tulivat isät uimaan ja pyykkejä noutamaan. Meillä Keljassa oli rannasta kylään matkaa. Ensimmäiset olivat Lietteen pellot ja sitten jyrkkä hiekkapenger, jossa tie oli syvänä uomana ja jokainen sade teki siitä vieläkin syvemmän. Hiekka oli polttavan kuumaa. Teki mieli palata takaisin rantaan uimaan...

Uima- ja pyykkirannan vieressä oli pieni metsikö, joka oli osuutellamme Lietteestä. Äijä sanoi minulle, että siihen saat sinä rakentaa kesämökin. Äijä kuoli vuosi ennen sotaa. Ei tarvinnut hänen nähdä, että ei Eilalla ole kesämökiä Lietteellä. Sitä kesämökin paikkaa katselemme joskus isäni vanhasta topografikartasta. Mikäli joskus sinne pääsisivät, osaisivat lapset sen mökinpaikan löytää.

Minusta on tullut vuosien myötä rauhan kannattaja ja olen paikiani varoitellut, ettei väkisin pidä lähteä mökinpaikkoja perimään. Kenenkään ei enää tule kuolla sen maan tähden. Vaikka se on rakas

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

Laulu rakkaalle Karjalalle

Oili Komonen

*Syntyi kaunis Karjalassa
heimo vilkas ja väkevä.
Kaatoi kasket, salvoi saunat,
tuivat orsilla rakensi.
Helkkähteli kaunis kannel
saloilla sulaisen Suomen,
vaaroilla vihertyvillä.*

ja kallis paikka, on jokainen ihmishenki vielä kalliimpi.

Espootakin löytyy mansikka-paikat, mustikat ja vaapukat. Syksyllä käymme sienessä ja ostamme laatikoittain omenoita, jotta koko talo tuoksuu niin kuin ennen kotona. Omenat siellä tosin olivat omista puista poimittuja. Piirakkoitakin leivon ainakin suuremmaksi juhlaaksi ja se on aika urakka, perhe tulee viidestäkymmenestä vain vihaiseksi! Ainakin sata on tehtävä, kun siihen työhön rupean. Tuskin lapset uskoisivat juhlan tulevankaan, jos tietäisivät, että se tytön mokoma paistaa piirakat pakkaseen jo viikkoakin ennen pyhiä. Oikea ahkera karjalaisemäntä nousi aattona niin aikaisin, että piirakat olivat valmiina miesväen noustessa murkinalle. Nytkin ovat lämpimät piirakat jo aamusta pöydässä, jos muistaa illalla ottaa sulamaan. Esiäitien henget lepytän sanomalla, ettei minun mieheni ole huonommin hoidettu kuin heidänkään. En ole kyllä kaikkia "palveluksia" ihan tarkoin tehnyt, kun tämä mies on pohjalainen, eikä ole ymmärtänyt niitä vaatia.

Taunon tytär Paukku Keljasta

EILA ARO

*Tuli murheen musta lintu,
leyhytteli siivillensä
isät manan majoille,
urhot uusille tuville.
Hajos heimo hellykkäinen,
katosi kunnailta näiltä
ilo hersyvän heledä.*

*Kantelo kaunis helähti
vielä viimeisen virren,
kantoi laulun kaunehimmman
soiville kunnaille noille,
koivikoille rakkahtelle,
kuusikoille tummuville,
muistoksi oman emosen.*

*Viima pirstaksi viritti
Suomen kauniin kanteloisen.
Uuvutti urhot kaikki.
Emoset sai itkemähän,
neijot nuoret suremahan,
Risti nousi rinnoillensa,
kulmillensa muistot armaat.*

*Mutta kansa karjalainen
rakenteli pirtit vankat,
perkaeli pellot kaikki
korpisiin poloisen Suomen.
Mistä nousee virret uudet,
kajahtaapi karjalaiset
nuorisosta nousevasta.*

*Onhan tuhasta noussut,
kantelo entistä ehompi.
Vaan ei kuku kähkönen
kaunihissa Karjalassa.
Leyhyttele tuuli tuima
virttä kaunist Kalevan
kunniaksi Luojaallensa.*

*Mutta virret kaunihimmat
sydämessä säilyttelet.
Niitä laulat lapsillesi,
annat kasteen armaillesi.
Toivo on tuhasta noussut,
pirtti kaunis kapuullut
saloille tuulettomille...*

LAHJAKAS POIKA

Kävin kerran kirkolla katsomassa eräitä urheilukilpailuja siellä Koti-Sakkolassa. Urheilukenttää ei vielä ollut mailla eikä halmeilla, vaan kilpailut järjestettiin n. ha suuruisella peltolohkolla, siinä oli aita ympärillä ja sellaista aitausta sanottiin "koppoliksi". Karja oli polkenut aitoviereen valmiin juoksuraikan. Kun lapiolla biekaperäistä peltoa oli vähän tasattu niin "rata" oli juostavassa kunnossa n. puolen km matkalta.

Ennen kilpailuja alkoi päivä paahtaa, tuli hautovan kuuma ilma ja satoi kaatamalla joten radasta tuli justiin sopivan liukas vesilätäköineen.

Jonkin ajan kuluttua kilpailut aloitettiin. Siinä kilpailupaikalla pyöri solakoita ja reippaan näköisiä nuorukaisia urheilupuissa. Toiset tulivat hevoskyydillä, toiset polkupyörillä, sillä autoja ei vielä silloin ollut tällaiseen käyttöön. Kaiken keskellä toimitsijat häärivät touhukkaasti ja isät keskustelivat tähän tapaan: — Meidän Justus kun juoksi viime talvena järven jäällä, niin... Toinen tähän: — mutta, kun meidän poika, se vanhempi, tuli sieltä isäntäkoulusta lomalle ja pisti sen Perhorrin aisoihin ja ajoi sen teijän pojan kanssa kilpaa niin kyllä se oli silloin aika menoa! Ja, kyllä meidän poika voittaa nytkin ensimmäisen taikka toisen palkinnon! — Eikä mitä! sanoi toinen, kyllä meidän Ylli-Osvaltti voittaa varmasti! Sen kun ei ole tarvinnut olla nälällä kun on possinut sitä meidän "Pomo"-härän selkää. Kaiken hälinän keskellä urheilijapojat verrytteli, ottivat pyrähdysä ja pyörähtelivät. Kaiken sivussa tytöt nauraa kikattivat.

Kilpailujen alku lähenei ja urheilujuhlan tuntua oli ilmassa.

Silloin tuli kentälle arviolta 17—18-vuotias ahavoitunut poika, laihoihin poskin, kuluneissa työvaatteissa ja pyysi hänkin päästä juoksemaan. Kaikki, yleisö, kilpailijat ja toimitsijat töllistelivät, että mistä tuokin on tullut, kun tulee tekemään pilkkaa arvokkaista kilpailuista. Silloin kumminkin kylän virkamies sanoi: — Antakaa pojan kilpailla, antakaa pojan koittaa, jos pystyy niin voittaa! Niin arvoast toimitsijat päättivät antaa vieraspitäjäläisen osallistua 3000 m kovaan kilpailuun. Kaikki 11 kilpailijaa asettuivat lähtöviivalle menohaluja uhkuen. Toiset urheilupukimissa, mutta vieras vain riisui puseronsa ja kääri housunlahkeet polviin asti rullalle ja paikoillemme! Valmiit! Nyt!

Yksitoista poikaa kiersi lätäköistä peltoa aivan yhdessä kasassa. Yleisön joukosta huusi rouvas-ihminen vienolla äänellä: — Älä sinä pöksypoika roiskuta likaa meidän Osvaltin päälle... Mutta jo siinä vaiheessa näki, että pöksypoijalla oli ahne ja vetävä askel ja hän "väläytteli lahjojaan".

Jo puolimatrassissa alkoivat jyvät erota akanoista. Kolme joukosta oli jo kokeillut kaupunkiratojakin ja näiden ja pöksypoijan kesken jatkui aivan armoton kamppailu voitosta. Pikkuhousuiset yrittivät pussittaa pöksypoikaa ja kiilasivat aita vasten, sillä olihan suuri häpeä kun tuollainen pöksypoika kevyesti keikkui matkassa ja vielä suurempi kolahdus jos ei joku tunnettu nimi olisi voittanut kilpailua.

Viimeisellä kilometrillä pojalta valahti lahje alas ja hän joutui hiljentämään mutta pian hän kääri lahkeen jälleen kohdalleen ja veti kevyesti raon kiinni ja erkani viimeisillä metreillä vakuuttavaan voittoon... Ne isiensä kehu-

Opettaja Katri Riikosen syntymän 100-vuotispäivänä

Oriniemen martat aloittivat juhlapäivän 14.11.1972 kunniakäynnillä hänen haudallaan ja sen jälkeen kokoonnuttiin Roukanmaahan Ahtiaiselle. Muistojuhlaan saapui runsaasti marttoja, ystäviä ja Katri Riikosen oppilaita.

Tilaisuus aloitettiin laulamalla virsi 340 jonka jälkeen emäntä Au-

mat pojat löntystivät viimeisinä maaliin.

Pöksypoijasta tuli kertahetimitä juoksija! Viikon kuluttua tuli postissa pojalle kirje Ensosta jossa ilmoitettiin hänelle olevan valmiina työpaikan tehtaalla!

Pojan myöhemmistä vaiheista en ole kuullut sen jälkeen kun hän silloin antoi niin vakuuttavan juoksunäytöksen pehmeällä, savisella juoksuradalla.

Juho Kurikka

ne Ahtiainen toivotti vieraat tervetulleeksi ja selosti samalla hänen elämänvaihteita, syntymäpäitään Muolaassa ja Sakkolas- sa missä opettaja Riikonen, o.s. Noro, varsinaisen elämäntehtävänsä suoritti. Hän oli monitoiminen ja hyvin lahjakas ihminen joka teki työtä paljon myös lähimmäis- tensä hyväksi, sillä Jumalan sana oli hänen elämänohjeensa. Toimestaan lähti Martta-yhdistystoi- minta alkuun Sakkolassa. Hän oli aloitteentekijä myös NKY:n ja Evank. Nuorisoliiton perustami- sessa ja oli vuosikymmenet mu- kana toiminnassa. Heidän kotinsa oli aina valmiina vastaanottamaan juhlapuhujia ja matkasaarnaajia.

Saatiin kuulla kerrontaa opet- taja Katri Riikosen elämän vai- heista täällä Punkalaitumella, jos- sa hänen maallinen vaelluksensa päättyi. Hän oli kuollessaan yli 90- vuotias.

Juhlapuheessaan rovasti Viher-

KÄVIN MINÄKIN KIERTOKOULUA

Osakseni osui käydä kiertokou- lua neljän opettajan koulussa. Tässä kiertävässä seurakunnan yl- läpitämässä, uskontoon perustu- vassa, kiertokoulussa opetettiin ja kohennettiin alle kansakouluikäis- ten oppilaiden lukutaitoa ja uskon- non tietouutta, annettiin opastus- ta elämäntien kulkemisessa. Toi- nen rinnakkaisluokka oli tarkoi- tettu kansakoulun käyneille ja rip- pikouluun pyrkiville oppilaille. Tä- mä luokka toimi rippikoulun alku- kurssina ja täällä "valmennettiin akanjuttua" varten, ainakin poi- kia.

Minä aloitin nämä opintoni poik- keuksellisen nuorena, jossain vii-

vaara sanoi mm.: — Minä en tun- tenut Katri Riikosta, mutta uskon, että hän on ollut hyvin voimakas persoona, koska te piditte hänestä hyvin paljon ja näin runsaslukui- sesti olette tähän tilaisuuteen tul-leet. Hän puhui lisäksi Jumalan varjeluksesta elämäsämme, kuin- ka Hän johtaa lähtemisemme ja tulemisemme, sekä kehoitti muis- tamaan opettajan hyvät opetuk- set ja elämänohjeet.

Laulettiin monta Siionin kante- leen laulua ja saatiin kuulla emän- tä Ahtiaisen lausuntaa.

Opettaja Aino Hirvonen kertoi tapahtumia lapsuusajoilta Sakko- lan Kekkilässä ja samoin monet Katri Riikosen oppilaat muisteli- vat entistä opettajaansa.

Emäntä Naskali kiitti rovasti Vihervaaraa ja kaikkia läsnäoli- joita, samoin talonväki sai kiitok- sen vieraanvaraisuudesta. Virsi 322 laulettiin ja niin päättyi vir- kistävä, mieliin jäävä muistojuhla. Terveisin Oriniemen Martat (ent. Lapinlahden Martat).

TOINI KALLONEN

den ikäisenä. Tämän teki käytän- nössä mahdolliseksi se, että "lik- katyttö" eli lapsenpiika kävi sa- maa koulua ja samaa luokkaa jo- ten minulla oli tyttö mukana jo alusta alkaen koulutiellä kulkies- sa. (Terveisiä vain Laajalahteen.) Kaiken takana oli kumminkin opettaja Katri Riikonen, sillä hän oli kummini ja tahtoi minut kou- luun. Vaikka on pysynyt istuimel- lani vaan kuukin pitkin Petu-Ma- tin suurta tupaa niin opettaja oli siitä iloinen, että "koha on mu- kan..." Tästä ensimmäisestä opin- tiestäni en muista mitään tämän enempää. Eipä tuosta mitään va- hinkoa lie ollut, joskin minun kaik- ki erioikeuteni koulun käynnissä loppuivat tämän koulun mukana ja "kaikki oikeuteni olen tämän jälkeen joutunut puolittain 'tappe- lemalla' vaatimaan".

Seuraava opettaja oli Alli Lei- niö, muualta Sakkolaan tullut, ehkä siksi me ei koskaan päästy- tämän, jo keski-ikäen ehtineen, opettajan kanssa samoihin ajatuk- sen juoksuihin koko aikana. Sillä koulun komento oli muistini ja ny- kyisen harkintani mukaan niin pie-

nille lapsille liian rankka. Ajoit- tain, etenkin aamulla, hän reistasi meitä pulipäitä poikia aika taval- la...! Siinä iskettiin kenkä toisen viereen, että jysähti ja paukahti samalla kertaa. Lippalakki kei- kahti päästä, että tuuli opettajan helmojakin taisi heiluttaa. Silti piti tämä manoveri, pässimäinen pokkaus päin naista, tehdä aika monta kertaa ja puhdilla. Tämä ei minua mitenkään miellyttänyt. En ollut mitään kuullutkaan lakosta, enkä siitä mitään ymmärtänyt- kään silloin (enkä viisaasti vielä- kään), mutta osasin tehdä päivän pituisen lakon!

Minä en seuraavana aamuna mil- lään lähtenyt kouluun, murisin vain! Isä oli onnekseni jo varhain lähtenyt kirkonpuolelle kokouk- seen ja tämä oli minulle armoksi. Jos isä olisi ollut kotona, tuskin olisin uskaltanut tätä työnseisau- ta alkaa ollenkaan. Äidin vitsasta ja itkusta en paljon mitään pii- tannut. Nytkin hän moitti, neuvoi, itki ja huiteli koivun vitsalla pit- kin kinttuja. Aina kun huitaisi, minä kiljaisin kovasti ja hyppäsin tasakäpälää ilmaan. Mutta eteen-

päin meno kävi niin hitaasti, että kun tunti mentiin puolta kilometriä niin äiti antoi periksi ja me tultiin takaisin kotiin. Tunsin vain vähän voiton iloa, kun arvelin isän antavan sen verran, että se olisi takapäälle hiukan epäterveellistä.

Minun ensimmäisellä (kai viimeiselläkin) lakollani oli harvinaisen onni päättävä hyvin, sillä sattumako lie juuri silloin tuonut jälleen kummin i Katri Riikosen meille, vaikka Suvannon ylittävää välimatkaa oli parikymmentä kilometriä. Koko talo kaikui Siionin virsistä kun kummi ja äiti lauloivat yhdessä. Siinä tunnelmassa saapui isäkin kotiin mutta paha poika unohtui sillä kertaa kokonaan, enkä saanut koko lakosta muuta selkääni kuin mitä äiti matkalla virpoi kintuille.

Pienenä välipalana kerron, että Katri Riikonen toi meille kaksi kaunista kissan pentua mutta kun äiti ei ollut kissojen ystävä niin ne pennut joutuivat isän matkaan metsään eikä niitä koskaan takaisin tullut, vaikka olikin silkkiset rusetit kaulassa. Kissoista ei liene koskaan puhuttu mitään.

Sen "lakkoni" jälkeenkin minä olin opettaja Leiniölle omassa mielessäni kovasti sappea täynnä. Silti jouduin "kuljettamaan" hänet meille yövieraksi. Kun meille kulkeva tie menee n. puoli kilometriä kuivaa petäjäkangasta, sanoi opettaja: — Tämähän on kuin paratiisissa! Tähänkin ajatukseen nousi pojan ajatus heti vastaan, vaikka ääneen sanoin: — Nii. Silti ajattelin pienessä päässäni ja omalla murteellani jotenkin tähän tapaan: — Jos siu paratisis on tälläne ko tiä Yrjö loppuu hakattu metsä, mis ei uo ko jokku mant-sikka tuol toajemoan reunas, nii mie en sin lähe. Soat männä iha yksinnäis. Ehä mie k äpylöi syö niiko oravat tekkyöt... On meil koton kolme sortusii viinimarjoi, karviijaismarjoi, vaapukko, kolme

makusii puuomenii, happamii pihlajamarjoi ja melkei vaik mitä! Korvereunas on puoloi, mustikkoi, juomukko, lillukko, muuramii ja karpaloi... nyt lähet siekii siihe paratiisii ni jo syömine piisoa... Ääneen sanoin vain: — Meil on ulkomoamantsikkoikii! Pian opettaja Leiniö muuttikin pois Sakkolasta ja on jo poistunut elämästäänkin.

Hänen jälkeensä tuli opettajaksi Sakkolassa syntynyt Ester Virkki. Hän oli nuorempi ja ulkonaiselta olemukseltaan aivan toista mallia: Hento vartaloinen, avokatseinen, vaalea, enkelimäinen käytökseltään jokaista kohtaan. Hän oli myös todellinen uskovainen sielultaan. Kun me siskoni kanssa yhdessä opettajan mukana kuljimme meiltä Anni-kummin mökille, niin se oli miellyttävä matka ja mielihyvällä me kolmistaan kuljettiin. Siellä hyvin hämärässä mökissä polvistuttiin opettajan esimerkin mukaan rukoukseen aamuin sekä illoin. Opettaja Ester Virkki on niitä harvoja ihmisiä joita muistelen koko elämäni ajan suurella arvonnalla ja kunnioituksella. (Ainoa hänen opetuksensa joka ei olisi käytäntöön sellaiseen soveltunut on ollut se, että suurta sonniakin pitää kurittaa pienellä vitsalla. Minut on kerran sonni puskenut maahan ja sen jälkeen heitin vitsan pois ja turvaan, Jukolan veljesten tapaan, pihlajaiseenseen kankeen ja olen antanut melko nasevasti ja helliin osiin!)

Tästä meidän kolmisin kulke-
masta koulumatkasta piirsin piirroksen, jonka opettaja Virkki vei mukanaan kun meni kansakouluseminaariin. Tämän "taideteokseni" myöhemmästä kohtalosta en ole tietoinen. Opettaja Virkki poikkosi meillä kotona vielä jatkosodan aikana, mutta jostain kohtalon oikusta en häntä koskaan tavannut sen jälkeen kun hän valmistui kansakoulunopettajaksi. Oli

toimessa Kesälähdellä aina kuolemaansa saakka. Kun jatkosodan jälkeen olin sotilaan kampeissa Parikkalassa teki mieli lähteä polkemaan kohti Kesälähteä, mutta aikeeksi jäi, vaikka paperitkin olisi kyllä järjestyneet. Olihan minulla komennuspaperit marja- ja peruna"varkaisiin", kaljan hakuun aina Savonlinnasta saakka. (On tosin tunnustettava, etten kovin etsinytkään, vietin vain aikaa... Harmittaa vieläkin kun en käynyt opettajaani tervehtimässä, kun olisi ollut siihen tilaisuus ja polkupyörä käytettävissä...)

Kun kansakoulu tuli suoritettua niin rippikouluun aikovia opetti Sakkolan Riiskassa syntynyt Anna Kuparinen. Hän oli runollinen ihminen, melko kookaskin ja opetus lie tarttunut päähäni, kun rippikoulusta pääsin läpi suuremmista suruista. Tällä luokalla oli luku tiukkaa pännäystä kirjan sanan mukaan josta ei saanut poiketa. Opettaja Anna Kuparinen asui sotien jälkeen Mikkelin puolella ja poistui keskuudestamme viime joulukuun 8. päivänä Mikkelissä.

Tämä tavallinen kiertokoulun käynti päättyi 15-vuotiaana, mutta elämän kiertokoulu jatkuu vieläkin ja sen antamat opetukset ovat olleet joskus melkoisen nasevia, toisen tapaisia kuin äidin huitausut 50 vuotta sitten.

VILJO PURONTAA

KARJALAISEN KULTTUURIN

VIKKO 25. 2. — 3. 3. 1973

Runsaasta ohjelmasta olemme poineet seuraavat tilaisuudet:

Karjalainen elämänmuoto. Vokki-Virkki, Merikannontie 3 Helsinki. Avajaiset 24. 2. klo 12. Kiertävä I. K. Inhan karjalaisaiheisten valokuvien näyttely, Tampereen yliopiston kansanperinteen laitos, avajaiset 28. 2. Heimoperinteen vaalimisjuhla ja karjalainen harrastenyttö Tampereen Sampola 4. 3. klo 14.

Ojaniemen kylästä

Suvannon rannat Ojaniemen kylän kohdalla, johon myös Möngön kylä läheisesti kuului, olivat luonnonkaunisti, rehevää, kumpareista maastoa. Näköala Suvantojärven yli oli laaja. Vastakkaisella rannalla olevan Sakkolan kirkon länsipuolitse yli Sakkolan suuren suon oli katseella tilaa. Sinne aurinkokin lasi iltaisin kullaten järven pinnan ja maiseman kauniisti.

Talojen pihamaat olivat n. 70 m järven pinnan yläpuolella ja samalla korkeudella kirkon räystäään kanssa. Tämän oli professori Leiviskä mitannut ollessaan tutkimassa ja etsimässä Suur-Suvannon rantaviivaa, joka muuten löytyikin Kasakkamäen rinteeltä.

Suvannon eteläranta oli kasvilisuudeltaan monipuolista. Luonnontieteilijä Ilmari Hilden oli aikoinaan tutkimassa kasvistoa todeten Ojaniemen ja Arkuntanhuan olevan koko Suomen lajirikkainta aluetta. Siellä esiintyi harvinaisia kasveja ja puusto oli erikoista. Kasvoinhan pähkinäpuu, jalava, tammi, lehmus ym. villinä rantatöyräillä.

Ojaniemen kylä ei ollut yksinomaan kauniilla paikalla, vaan siellä asui myös mukavia, sopuisia ihmisiä. En muista kertaakaan naapurisovun rikkoutuneen kylälaisten kesken. Naapurista sai aina apua puolin ja toisin, eikä ollut harvinaista talkoilla tehdyt kiireelliset työt. Monenlaisia henkisiä sekä maanviljelysammattiin liittyviä harrastuksia oli runsaasti. Myös maanpuolustustyö kuului näihin rientoihin. Hartaushetkiä pidettiin usein, monet kiertävät puhujat lähettivät kortin tilaisuuden ajasta, jonka jälkeen kiertokirje talosta taloon ilmoitti tarkemmin asiasta.

Erikoisesti muistan Ojaniemen-Möngön-Sudenhännän ompeluseuran. Suurella hartaudella emännät ja tyttävät niihin kokoontuivat ja kauniina kaikuivat Siionin virret ja hengelliset laulut. Käsitöitä tehtiin ahkerasti pitkin talvea, kevätkesällä oli sitten juhlatilaisuus, jossa työn tulokset myytiin ja kertyneet rahat menivät Orpokoti-Siunaukselan hyväksi.

Kun Suvantojärvi jakoi Sakkolan pitäjän kahteen, pohjois- ja eteläosaan, oli siellä myös hankaluuksia. Kunnantointisto, kirkko ym. olivat pohjoispuolella, joten järven ylittäminen oli aina edessä. Joka talossa oli veneitä, joilla py-

häisin soudettiin kirkolle ja arkisiin asioille ja kauppaan. Ojaniemen kylässä ei ollut omaa kauppalikettä, vaan ostokset suoritettiin joko "ylipuolella" tai Petäjällä. Myös Kiviniemen suuria kauppalikkeita käytettiin usein. Suvannollahan oli laivaliikenne, jota käytettiin hyväksi. Kaksikin laivayhtiötä kilpaili keskenään, "Suvanto" ja "Runo" höyrysisivät Kiviniemi—Metsäpirtti (Taipale) väliä. Laivalaitureita oli kylien kohdalla ja henkilö- sekä tavara-liikenne oli vilkasta. Laivan huudot antoivat piristävän leiman koko seudulle. Kun laiva huusi kaksi kertaa, tiedettiin, että nyt oli tulossa tavaralahetus.

Tyynenä kesäiltana kuului järveltä Runon koneiden ääni: "Tätä tekköö, tätä tekköö, koko, kesän koko kesän..." Lauantaisin tuli laivalta runsaasti väkeä, kun monet edempänä työssä käyvät tulivat pyhäksi kotikyliinsä. Myös kyläilemään tultiin usein lauantai-iltaisina laivakyydillä.

Sunnuntaisin tuli Kiviniemestä kirkkolaiva Sudenhännän kautta Virkinrantaan odottaen kirkkovaen paluuta. Kiviniemessä ei näet ollut omaa kirkkoa ja petäjärveläisten oli päästävä myös järven yli, joka tässä kohdin oli lähes 2 km leveä. Muutenhan järven leveys oli keskimäärin n. 1 km. Suurimpien juhlien, hautajaisten ym. johdosta tuli ylimääräinen laiva.

Syksyisin ja keväisin Suvannon ylitys oli suurena pulmana. Rospuuttoaikaan saattoi usein kestää monta päivää. Uhkarohkeita jään ylityksiä tehtiin, joskus hevonen putosi jäihin, silloin juostiin nuoraraippojen kanssa apuun. Keväisin odotettiin jäiden lähtöä. Suurina lauttoina ne sitten vaelsivatkin kohti Taipaleenkoskea siirtäen

**Säkillinen
hyvää
onnea
ei riitä**

Eikä myöskään aina omasta sadosta saatu siemen.

Viisas viljelijä ei halua "sikaa säkissä", hän luottaa SOK:n valvottuun siementuotantoon.

**Kausiehdoilla
edullisesti!**

VALVOTTUA
SEMENTTUOTANTOA

Tuotanto

rannalla olevia venelatoja tai laivalaitureita paikoiltaan. Oli suuri tapaus, kun ensimmäinen laiva keväällä posotteli alavirtaan, se oli oikea kesän merkki järvenranta-asukkaille.

Kalastusta harjoitettiin myös omiksi tarpeiksi, olivathan kirkasvetisen Suvannon kalat hyvänmakuisia. Rannat olivat yleensä eteläpuolella jyrkkiä, "vonkka" oli lähellä ja kaislikkorannat harvinaisia. Saariakin järvestä oli vain yksi, Lapinlahden kylän kohdalla.

Ojaniemen ompeluseuralaisia

Kun Suvanto oli 30 km pitkä, saatava arvata, että tuulen käydessä pituussuunnassa, olivat aallot tässä melko syvässä järvestä suuret. Ojaniemen kylä oli keskijärven kohdalla, 15 km oli kumpaankin suuntaan. Ei kesä-aikaan juuri moni maitse kirkolle lähtenyt. Aikaa meni paremmallakin kulkuneuvolla.

Kesäaika oli oikeata juhlaa, kaunis luonto, edullinen, lämmin ilmasto ja lintujen laulua tulviva metsä. Satakielikin lauleli kesäilloin rantakoivikossa. Metsätietä pyrähteli kehrääjälintu lentoon säikyttäen kulkijan yön hämyssä.

Muistiini on erikoisesti jäänyt

juhannuksen tienoo. Jo päiviä ennen keräännyttiin juhannuskokoon tekoon, koottiin puuta metsästä, tehtiin oikein säarikokko, välillä pyörittiin piirissä ja laulettiin piirileikkilauluja. Usein poltettiin pientä "odotuskokkoa". Siihen aikaan oli piirileikki suosiossa ja piirileikkilauluja sanoineen osattiin runsaasti. On suuri vahinko, kun tämä kaunis ajanviettotapa on lakannut.

Kun syksy sitten alkoi tehdä tuloaan, kuhilaat ilmestyivät pel-

harrastus hiihdoksi ja mäenlaskuksi. Muistan monta laskiaista, kun Nihdin jyrkässä mäessä laskettiin "saahkalla" hurjaa vauhtia tai hiihtokilpailussa otettiin mittaa naapurin ja naapurikylien pojista. Sukset olivatkin suosittu kulkuneuvo. Kun kansakoulua käytiin Petäjärvellä, jonne matkaa kertyi noin 5 km ja suurin osa koululaisista hiihti tuon välin päivittäin edestakaisin, tuli hiihtämisestä hyvä tapa. Hiihtäen tehtiin iltama- ym. matkat ja naapuriinkin sauvottiin iltakylille.

Kun Suvannon jää oli tarpeeksi luja, viehkattiin hevostie järven yli. Silloin oli mukavaa hujauttaa hevospelillä jään yli. Pyhäisin ajettiin kirkolle kulkusten kilistessä.

Hevosurheiluakin Ojaniemessä harrastettiin ja varsoista kasvatettiin hyviä hevosia. Muutamat kilpa-ajotkin pidettiin jäällä. Myös tukinajossa monet kävivät talvisin, tulihan siitä kaivattua lisäansiota. Usealla ojaniemeläisellä oli niittypalsta Petäjärvellä. Talvisin ajettiin lyhdekuormia niityltä kotiin puitavaksi.

Näin työn touhussa kului talvi ja edettiin kohti uutta kevättä ja kesää.

Näin muistelen kylääni lapsuuden ja aattelen kultaista aikaa. Äänet kuulen kirkonkellojen, kun ne ylitse Suvannon kaikkia.

Kirkontornin metsikön takaa nään, sitä katselen soittoa kuulen, ja kuvittelen näin itseksein, äänen korviini kantavan tuulen.

On kaunis sunnuntaiamu tää, pyhän rauha on tienoon yllä. Kuva ainiaks katsojan mieleen jää, sen vanhanakin muistaapi kylä.

Sini-Suvantoa mä kaipaan ain', usein rannoillas sousin illoin,

MATKAPAKINAA JA VÄHÄN MUUTAKIN

Tämänvuotiset Sakkola-juhlat olivat Vesilahdella. Tuskinpa olisi sinne tullut lähdettyä, ellei vaimoni olisi tehnyt ehdotusta, että mennään ja kysytään kyytimies. Meillä kun itsellä ei ole sellaista kulkuneuvoa. No, tietysti minä hyväksyin ehdotuksen, koska juhlapaikka oli sentään aika lähellä. Kun aamulla siinä 6-aikaan satoi vahvasti ajattelin petillä ollessa: — Täytyykö perua koko meno... Ilma selkeni kumminkin ja matka tuli tehtyä.

Vesilahti oli entuudestaan tuntematon paikka. Viime syksynä ohitin sen, mutta melkein pimeässä. Keskipakoisvoiman vaikutuksesta tunsin, että tie oli mäkiä ja kovin äkkimutkaista.

Nyt kumminkin saavuimme kirkkoon ajoissa. Mitään tungosta ei kirkossa esiintynyt. Joitakin tuttuja huomasin jo siellä. En aio nimeltä mainita kaikkia joita näin, vaan rajoituin joihinkin harvoihin.

Kirkosta poistuttua tervehdin tirehtööri Lehmusvuorta, sillä kerkeshän olla hänen kuorossaan jonkin aikaa. Muutin nimittäin Pyhäjärvelle v. 1933. Tirehtööri Lehmusvuori asuu Helsingin Tapanilassa. Lupasin poiketa juttusilla kun milloin menen Tapanilaan. Meillä on siellä Tapanilassa sukulaisia, joten sopii samantien tehdä kaksi asiaa.

Raaskan Edvard'ilta kysyin Ki-

joskus kalankin onkeni koukuun sain, oli mieleni iloinen silloin.

Rantapellot vihreine töyräineen, ja talot sorjat nään peltojen takaa. Oi Luojani kiitokset nöyrytyneen, paljon sulla on onnea jakaa.

L. L.

vinien kosken rannalla olleen myllyn vaiheita. Hän sanoi sen olleen Aleksantroffin ja mainitsi, että talvella se pyrki jäätymään. Olisi hyvä jos kuka tuosta myllystä tietäisi kertoa tarkemmin. Tähän asti en ole huomannut siitä mitään mainittavan.

Kirkolla ei varmaan ollut sopivaa juhlapaikkaa, vaan vasta 10 km päässä Narvassa. Siellä yleisöä kertyi talon täydeltä. Kun näin, että joukossa oli eräs henkilö, jonka kanssa olimme kansakoulussa samalla luokalla, päätin käydä tervehtimässä. Olikin kuluut aikaakin 54 vuotta, sillä pääsimme koulusta pois v. 1920. Hän on nykyään Martta Karonen, opettaja Valkosen tytär. Hyvin me toisemme vielä tunsimme.

Suvannon Seutu-lehdessä oli nimimerkki Siprolan Väinön kirjoitus Ryökkylästä. Hän arveli kylän nimen johtuneen Rökkyniemestä. Kerroin hänelle Mikko Naskalin kertomana miten kylä nimi oli saatu: Venäläinen oli kulisäkissä kuljettanut kylän nimiä. Rökkylän kohdalla oli hän höpsyttänyt kaikki tähteksi jääneet nimet yhteen paikkaan ja sanonut, että tulkoon tähän sitten Rökkylä. Tämä juttu oli myös kerrottavalle ollut tuttu.

Rippikoulukavereista oli Korkan Mikko tuttu, mutta Pärssisen Tauno selvisi samaan joukkoon vasta keskusteltaessa. Suuressa joukossa ei paljolti kerkiä keskustella yhden kanssa, jos mieli jokaiselle tutulle jotakin sanoa. Sakkola-juhlissa olin aikaisemmin käynyt 2 kertaa, molemmat Punkalaitumella.

Lopuksi vielä eräs asia josta haluan mainita: — Kuulin aikoinaan sellaista, että kun joku oli muuttanut naapuripitäjään asumaan ja kävi usein entisessä koti-

paikassaan, niin naapurit sanoivat: — Vieläkö veri vetää entisille paikoille?

Tämä oli vastaus, että naurukin on paljon makeampaa heidän kanssaan. Ehkä se osittain sitä onkin.

A. K.

ASA-Cordes

Ulkomitoiltaan markkinoiden pienin 4 kg täysautomaattinen pesukone. Vain 64x55x43 cm. Ruostumatonta terästä. Pesurumpu itse irrotettavissa. Vapaavalintaiset ja kiinteät ohjelmat.

kairimo
MODIN TAVARATALO

Lempäälä, puh. 74 402

**LEMPÄÄLÄN
PYÖRÄ**

Om. M. TOIVA. Puh. 74 286

Rovasti Eleniuksen hautakivestä

Sisareni Saima Viskari kuoli Mikkeliissä v. 1942. Kun silloin pääsi Sakkolaan, hautasimme hänet isän viereen Sakkolan hautausmaahan. Kun rovasti Eleniuksen tytär rouva Ester Roschier oli kuullut, että minä olin lähdössä Sakkolaan, soitti hän minulle ja pyysi katsomaan onko hänen isänsä hautakivi paikoillaan. Menomat-kalla Viipurin asemalla sain jo tietää Eleniuksen hautakivestä. Matti Kuuppo Volossulasta oli tulossa rintamalta lomalle, ja kertoi minulle aivan sattumalta, että rovasti Eleniuksenkin hautakivi on viety Keljaan suureen venäläisten hautaan pystytettyyn hautapatsaaseen. Hautajaisten jälkeen etsin Eleniuksen haudan, siitä oli kivi pois. Pastori Vikmanin kivi oli paikoillaan. Menin Keljaan, sinne venäläisten haudalle. Siellä pellolla oli aidattu hautausmaa korkeine portteineen. Aitauksen sisällä oli 12 kpl Sakkolan kirkon penkkejä. Hautapatsaaseen oli yhteen muurattuja Sakkolan hautausmaalta tuotuja hautakiviä. Eleniuksen kivi oli keskellä. Tal-talla oli yritetty hakata nimeä pois, mutta nimi kuitenkin näkyi selvästi. Helsinkiin tultuani soitin rouva Roschierille ja kerroin, mis-sä hautakivi on. Kun hän puhui, että miten sen saisi sieltä pois, neuvoinkin häntä kääntymään Mikko Pekkasen puoleen, hän kun oli sil-loin jo Sakkolassa.

Vilho Viskari

Muistakaa tilata Suvannon Seutu. Tilaushinta vain 8 markkaa. Suvannon Seutu on muistojen lehti ja kertoo nykyisestäkin elämästä. Tilauksia ottavat vastaan kaikki lehtiä välittävät liik-keet.

Ahon reunalta

Etä jouluku on mennyt huomaa jo siitakin, että uusi päivä on aina kirkkaampi kuin mennyt oli. Ennen sen huomasi siitakin, että tunsin mielensä apeakin ikäväksi, kun kinkku oli syöty, vehnäset siirapissa kastetut loppuneet. Täällä kuuluvat sanovan: — Alkavat härkäviikot ja reikäleivät. Ei siellä sanottu mitään, piirreltiin puukolla vain rukista leipää, lusikoitiin laihanlaista kaalikeit-to särpimeksi. Sellaista se oli sit-ten se arki, karisi siinä ne liiat kaloriat, ei niitä tarvinnut nyky-ajan konsteilla kulutella, juosta ja jumpata. Ja sydän löi tasasta ryt-miään, se hyppeli vain, jos sattui kaunis (välttämättä?) tyttö ku-jasilla vastaan tulemaan ja kat-seesta välähti ne sydämen salai-set tunteet.

Toista se on nyt! Sydän on sairas jokaisella, ei ole sen tahti ta-sainen. Ei siinä tarvita silmän-välkettä, ei äänenhelkettä, pel-kästä syömisen ilosta se reis-taa!... Kun tuo sydän olisi kuin niillä entisillä ukoilla, mikäpä tässä olisi elellä, olisi rasvaa, sokeria ja kakkua sen seitsemää sorttia, va-paana virtaa viina ja olut, elämä rönnyilee runsauttaan ympärillä, sen kun syö, juo ja iloitsee!

Rooman maailman vallan yli-mystö eli aikoinaan saman tapai-sesti runsauden ympäröimänä, syöden ja oksentaen jatkuvasti viikosta viikkoon. Heillä oli vara mällätä, sydän kesti, heidän suo-nissaan virtsi alkuihmisen voima-

kas veri. Toista on meidän aika-namme, vuosisadat ja -tuhannet eivät ole vierineet jälkeä jättä-mättä ihmisen ohi — ja aikamme karkea teknologinen kulttuuri on imenyt terveen alkuihmisen voi-man kehostamme. Ihmisen on nyt elettävä tämän kulttuurin tuotta-main lääkäreiden turvin. Syö ter-veesti! — Julistaa mainos. Tarjo-ten ravinteita joihin on koreasti pakattuna kaiken maailman saas-teet. Pois meille niin tuttu läski-potti pyödestä, se lyhentää elosi matkaa!

Tässä tuli nyt vastaan porsas, sen merkeissä on käyty taas kes-kustelu tässäkin lehdessä, tosin "aatteellis-sympolisella tasolla". Kerta sen synty ihmisterveydelle tuntuu olevan kyseenalaista, niin kai meidänkin on aika antaa sen porsamme astella vain maan ka-maralla sinnehän se kuuluu, son-nan tonkija!

Tässä on nyt tullut sanotuksi yhtä ja toista, kun minä en nyt ole oikein selvillä terveyden ja syönnin suhteista toisiinsa, ker-ron entisen isännän neuvon rengil-leen, kun söivät siinä aamun hä-märässä murkinaa. Isäntä sanoi: — Kun pyhättin on jo menneet, tarttis nyt pienentää sitä vellirei-kää!

Viki

Dipl.kosmetologi AINO PACKALÉN

Kotivastaanotto (myös iltaisin)
Kaivokatu 24 A 19, puh. 25 078

HAMEENLINNA

Suvanto-säätiön tilaisuus

Säätiö järjestää vapaaehtoisen maanpuolustusväen yhteisen tilaisuuden Kalevalan päivänä 28 helmikuuta 1973 Tampereella Suomalaisen Klubin huoneistossa alkaen klo. 12.00. Kaikki va-paaehtoiseen maanpuolustustyöhön osallistuneet Sakkolan naiset ja miehet tervetulleita.

Miten Helsingin Sakkola-Seura sai alkunsa

Kun pääkaupungin Sakkola-Seura on hiljattain ohittanut 10 vuoden "lapsellisen" iän, saattaisi oma mielenkiintonsa olla tiedolla, miten seuran liikkeelle lähtö ta-pahtui. Seuraavassa muutamia muisteloita syntyajalta.

Elettiin vuotta 1962. Joukko sakkolalaisia oli kokoontunut Lautasaareen Aune ja Vilho Pit-käsen kotiin perinteellisiä Vilhon-päiviä viettämään huhtikuun 6 päivän illalla, allekirjoittanutkin sattumalta mukana Virolahdelta käsin jonkin komiteakokouksen vuoksi. Nimipäivät sujuivat ta-

vanomaisissa merkeissä, ja karja-laiseen tapaan oli vähintään kak-si yht'aikaa äänessä. Eräs keskus-telunaihe oli tietenkin kotipitäjä-läisten tapaamiset ja edesotta-mukset pääkaupungissa: yksi oli tavannut yhden, toinen toisen. Arviot sakkolalaisten lukumää-rästä liikkuvat 50:n ja 100:n vä-lillä. Silloin välähti useammissa-kin aivoissa samanaikaisesti: in-ventoidaanpa sakkolalaiset ja pe-rustetaan oma seura niinkuin py-häjärväläisillä jo siihen aikaan oli. Pitkäsen Kerttu komensi: "Älkää ennää löpötelkeä, käykeä

töihi. "Ja niin muodostettiin ny-kyaikaiseen tapaan sivupöydän ääreen 3-henkinen työryhmä, Hel-lin Naskali, Kerttu Pitkänen ja allekirjoittanut, laatimaan kutsu-kirjoitusta Helsingin lehtien ylei-sön osastoon. Kutsu syntyiikin toi-seen pöytään jääneiden avustavan paapatuksen säästämänä; siellä olivat ainakin Pekka Naskali, ta-

lon Aune -emännän sisaret Annik-ki ja Selma, isäntä — Vilho, ja talon siihen aikaan vielä pienet tyttaret. Kutsu osoitettiin "sak-kolalaisille", ja tästä kutsun laati-jt saivat sittemmin varsinaisessa perustavassa kokouksessa nuus-kaa Väinö Tenkaselta, joka pe-rustellusti väitti, etteivät kaikki sakkolalaiset sentään sakkoka ole saaneet, vaikka niitä hänelle au-tomiehenä ja muillekin on silloin tällöin tippunut. Oli kutsu virheel-linen tai ei, joka tapauksessa alle-kirjoittaneella oli viikkoa myö-hemmin eli 13. 4. 62, ilo Kestikar-tanossa toivottaa 70 innostunutta piirakoiden ja munavoin houkutte-lemaa Sakkolan porsasta terve-tulleiksi tapaamaan toisiaan ja sii-nä sivussa perustamaan Helsingin Sakkola-Seuraa.

Lautasaaren Pitkäsellä alkun-sa saanut ajatus seuran perusta-misesta ei liene ollut huono, sillä menneet 10 vuotta ovat seuran johtokunnalle aiheutetun puuhan lisäksi toivottavasti rikastutta-neet ja lähentäneet henkisesti seuran yli 150 jäsentä toisiinsa. Ehkäpä kappale Suvannon kallas-ta on näin voitu löytää Helsingis-täkin.

Matti Laamanen

LUMIPYRY

Lennä lumi, tuiskua, kun olet voimaa saanut!

Mistä kysytään?

Kun katson ikkunasta kulkuasi, se oikein päättää lennättää:

On pyörrettä, voimaa, uhmaa, kuka perässäsi ennättää....?

Mut et sä jaksa kauankaan kun otteet heltiää....

On kuin suuttunut ois ihminen joka itsestään nousee jaloilleen, ja kulku jatkuu — entiseen.

Samoin sinä lumipyry.

Kun taas katson sua, oot rauhoittunut kokonaan.

Onko sinunkin hyvä olla?

On kuin tuulikin olisi leppynyt, ja pyry ja ihminen.

SAIMA AIKAS

 Tee siniristilotos. Edukes.

HELSINKLÄISIÄ KUULUMISSIA

Pittää panna vähä paperil oita asjoi, mitä nyt viime vuove lopul tääl Sakkola-Seuras tul tehtyy. Sitä ko ei nääs kerkii joka juttuu selittämää sil sijaltaa, ni sit jääp tärkijöiki asjoi yllää panematta. Meilhä o olt tääl sen kymmevuotisjuhla jälkeeki viel juhlaa jos jonkii näköstä, syntymäpäivää, kirkkokonserttii, pientä jouluu, vanhaa jouluu ja uutta jouluu.

Lokakuu kuuventen päivän käyti sakillaa onnittelemas Myllö Ainoo, ko hää täytti sillo sen kuuskymment vuottaase. Tää Kurikkala tyttö o elelt Helssinkis ja kui kauva lienyökää Terhuose rinnal. Terho täytti viime keyvvääl kuuskymment vuottaase, mut tekkyö yhä va kenraalloil sotilaspukuloi. Aino se taas o häne rinnallaase niiko kenraalitar, nii ryhiä ja komija. (Ei hää kuitekaa uo komijas tult siin mieles niiko Sakkolas sanottii komijas sellasta ylipäjäsorttista ihmistä.) Myö lauletti siel monta karjalaisaiheista lauluuki kaik yhes, vieraat ja taloväk. Vieraita siel olki lappant aamust iltaa Ainoo onnittelemas, hänel ko on niitä ystävii nii mahottomast. Joonas ja Ester Laurila ja Laamase Matti olliit niitä ensimmäisii onnitelijoi, sit tää Sakkola-Seura hallitukse puolikas, Virki Tyyne-Kerttu viemän, ja lienyöks noist juhlijoist ja kunnihoitajist loppuu tult vieläkkä heijä sorjas koissaa.

Lokakuu viiyeistoist päivä täytti Rauvala Eino kans kuuskymment vuotta ja häntä käivät onnittelemas Virki Typy, Karppase Eka ja Airtto Aulis. Eino hää ol oikei hyvä väterissää ja haasto et hää innostu haitari soittamisseekei uuvestaa, ko sakkolaist saivat hänet hännänneeks juhlihe sil soittellemaa. Tilas viel uuve haitarinki tehtaati.

Kannattannuo mainita vieläki tuost Joonas Laurila seitsemäkymmentviisivuotispäiväst, et se ol kaksikymmenäiskaheksais päivälokakuuta, mut hää pitki sen matkoil, vissii vaatimttomuussyist. Hänest ei kuitekaa tarvinne ennää haasta enemppää, ko taitaa olla jo kaikil meikäläisil tutuks esitelty ennestää.

Suntain, lokakuu kaksikymmenten yheksänten päivän, myö pietti entise kirkkojuhla sijast kirkkokonsertti tavallaa, Taivallahe kirkos. Siel ol ihmisii aika paljo kuuntelemas, ko kaks komijäänistä laulajaa laulo. Tellervo Erkama, Sakkola Kekkilästä kotosi, laulo Madetoja, Pylkkäse ja Kaarlo Erkama laululoi. Häne Timo-poikaase, mikä o jo kaheksikymmenäneljä vuove vanhan matematiikka lisenssiaatti, soitti viulullaa Bachin Koraalin oikei sorjast ja taitavast.

Luukkose Heikki o Jääskest ja Imatralt ja kuuluu Kansallisooppera tenorilaulajii. Hää laulo meil Hannikaise, Beethoveni, Bachi ja Kilpise laululoi nii hyväst niiko nyt oopperalaulajat ylpäättääse laulaat. Viikari Vilho, se Vanhankirko urku, ol näihe kaikkiihe hyvä säjestäjä. Entine Ruskeala kirkkoherra, rovast Hannes Kauppine pit lämmihenkise puhheen ja kerräytti kolehinki Sakkola-Seura hyväks. Kirkkokohvit pit tietyst juuva yhes, ja sehä taas käi luitavast samat talos seurakuntasali puolel, mis ol viel jatkoks paljo hyyyvää ohjelmaa.

Joulukiireihe al pietti sit niitä tavanmukaisii joulutunnelmaa tuovii juhlii. Taas mäntii Taivallahe kirkko seurakuntasallii atventtijuhlaa pitämää suntain, joulukuun kolmanten päivän. Siel myö lauletti ja leihattii lapsii kans niitä vanhoi joululauloi ja leikkilöi

niiko sillo enneki siel Suvanno molemmil rannoil. Virki Typy hoitel sen ohjailupuolen ja Pitkäse Kerttu, Laamase Elsa ja Naskali Raili pitteit monnii muihe avustuksel emännöyttä. Laurila Joonas haastel ja muistel männeitä, mite hää o elämäse aikaan olt tekemäs Ristusta kuninkaaks, esimerkiksi vapaussovas ja sen jälkeeki kaikis Suome itsenäisyyttä vahvistavis toimis. Atventtisanoma ko ol nääs se, jot "tehkää Ristusta kuninkaaks". Silliehä sitä voip tuota sanna totteuttaa jokahine, ko eistää ain niitä asjoi mitkä tekyöt Jumalal maholliseks sannuo vappaast viimise sana joka paikass, ol Laurilal sanojiese ytimen.

Sakkolalaisil o ainaski kaks rohvessorvävvy, en tiije jos lie nyö enemmäki, mut ainaki nää kaks o olleet näis meijä viimisis juhliis meijä kans. Tellervo Erkaman mies, Jorma, o biokemija laitokse esmies, ja hyvä pijanosoitaja. Oha hää soitelt monta kertaa meijä juhliis. Toine vävy o Jussi Aro, Pauku Eilan, Haparaisii tyttö mies. Hää o itämaise kirjallisuuve rohvessor ja sen tähe erikoise hyvä Ekypti ja Palestiina entisii asjoi tuntija. Nyt hää ol suomentant yhe ranskalaise kirja, Sellaista ol elämä Jeesukse aikaa. Siint hää luk muutama palasse, mis kerrottii Jeesukse aikasist paimenist. Se lukuha sopiki tuoho iltaa vaik kui hyväst. Niihe paimenii homma se ei olt ensikää nii vähäpätöne, niiko meist joskus voip tuntuu. Ne nääs joutuit tuhansiiki lampaita tai nautoi paimentaissaa olemaa niihe elukkoi lääkkär, vartija, keritsijä, kuohija, kymmenyksiks valitsija ja vaik mikä. Varkaihe kans tapellessaa si mon hyvä paime antaa henkieriepuuse lampahiese puolest.

Tätä iltaa var ol neljä sakkola-

laista harjoitelt neljä joululauluu neljä-äänisest laulettavaks. Tellervo Erkama laulo sopraanuo, Tyyne-Kerttu Virkki alttuo, Aulis Airtto tenorii ja Matti Laamane passuo. Tytöt lauloit kahestaase kans tueton rauhaa tuovast joulutähest, ja se ol sit iha kertakaikkise kauris laulu ja kauniist laulettu.

Mirkku Meloni, ommaa sukujaa Virkki, ol säjestäjän pijanol yhteislaululois ja Timo Erkamal kans, ko hää soitti viulullaase Sibeliuske Romanssin.

Tään tarinoinni viimeine kerrottava o sit se pien joulu siel Santahamina upseerkerhol, mihi joulukuun yheksänten päivän ol tult iha kerho pullollie Sakkola väkii. Siin olkii aikamoine palpatus, ko satakunta sakkolaisista selitellii toisillie, millo ja mis olliit viimiseks yhes olleet. Jotkut ei olleet nähneet toisijaa ko siel Sakkolas, kuka Luprikkalas tai Lupras, kuka Ojaniemes, Keljas tai Haitermaas. Tervehyspuhheessaa Mattila Leena, Purontaa Viljo tyttärii, muistel ja toistel niitä ennevanhasii joulutappoi ja kaikelaisii muitaki sillosii jouluihe liittyvii asjoi. Välii myö tietyst lauletti kovast niitä iäikkuisii joululauloi, mitä ilma ei joulumieltä ryntäihe tuliskaa. Nasulassa nasulasten on niin lysti olla, mikä kans lauletti, vois tulla vaik niihe oikeihe siaporsaihe muistoraliks.

Sielt Santahaminast ol tult kolme miehe porukka aliupseerloi soittellemaa meijä iloks, ja nii napakast hyö soitteliitki jot juhlaaväk hyppi ruokapöyvästäki vähä pääst tanssilattijal ja sit hyppiit taas siel nii et lattijalauvat jytäjiit. No siint ei tietystkää kukkaa tult karittammaa tai konahtellemaa. Söderi Reino ol saant työpaikastaase OKost aikamoise suure kinku meil lahjaks. No meijähä pit se tietyst arpoo, ehä sitä

nyt muute voitu sovinnol kenellekkää antaa. Jokahine siin ostkii monta kiinnitystä kikkuu ja lipo huulijaa oma voito pyynniss, mut tietyst melkei kaik jäivät näppijää nuoleksimaa, kaik muut, muttei Lopose Janne, meijä seura varapuhjeejohtaja. Hää kävel kinkku kainalossaa siint pikkujoulust.

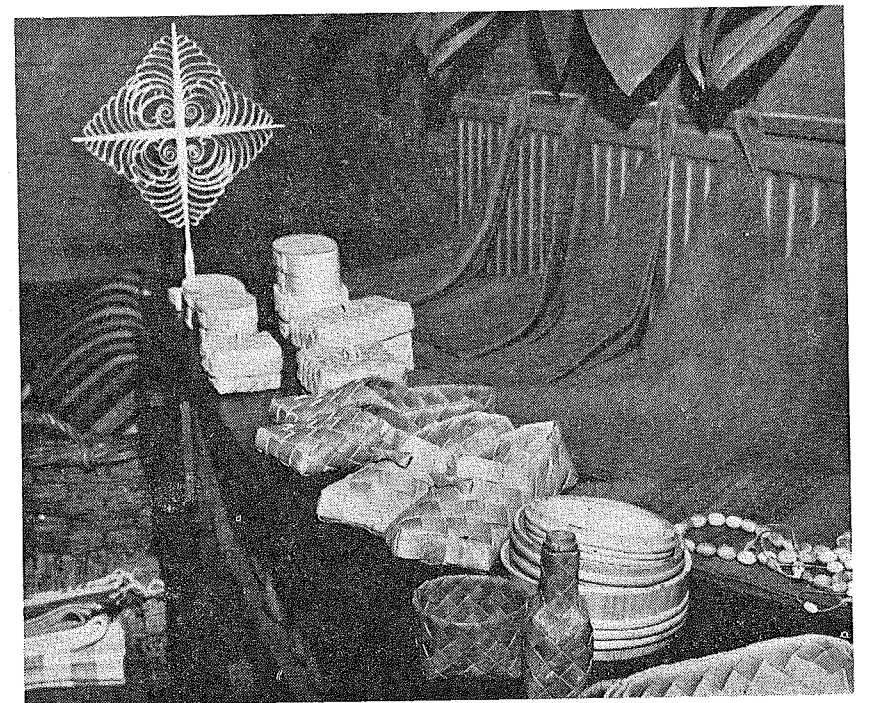
Mattila Leena ol saant hääkii omast työpaikastaase, Instrumentariumist, lohutuspalkintoi arpoi ostajil. Siin ol lantijoihe lämmitäjäjä, mustii rillilöi, aurinkorasvoi, kynni ja mitä kaikkii lie oltkaa, ehä niitä kaikkii muista luvetellakkaa.

Tenkase Väinö Karhola kyläst vaikuttelloo nykyää Vantaa

kauppalas autolija ammatiss. Hää ol tult meijä keral muistelemmaa menneitä. Hänel olkii niitä muistoloit annettavaks meil kaikil ja kylhä niitä ois piisant pitemmäkski ajaks kerrottavaks, mut nyt pit tyytyy vaa muutama mukava jutu viskaamissee. Kylhä myö kuiteki satii niilleki nauraa jo ika maki-jast.

Paljoha näist kaikist ois haastamista, mut ehä niihe piisaa paperit eikä aikakaa kaik selittämisse nii juurta jaksai. Ja ehä täs nyt selityksis ollakkaa. Nyt toivotellaa täält Helssinkist päi vaa hyyyvää vuove alkuu ja jatkoo kaikil Suvanno sevu ihmisil.

Aulis Airtto

VOKKI-VIRKKI 25-VUOTIAS

Ylläolevan nimiyhdistelmän ovat Sakkolan väelle hyvin tuttuja jo entisistä kotoisesta elämänympäristöstä. Siellä tuskin oli kotia, jossa ei vokiä olisi ollut surraamassa. Samoin jokainen Sakkolassa tuns

Virkinrannan sahoineen ja kauppoineen. Siksi Vokki-Virkkiä voidaan jo nimenä pitää sangen Sakkola-peräisenä.

Katsellessa ja kierrellessä Vokki-Virkin 25-vuotisjuhlanäyttelyssä,

joutuu toteamaan, että suomalainen ja eritoten karjalainen käsityötaito ja -taide on saanut siellä pääsijan. Näytteillä oleva ja myytävä esineistö käsittää paljon erilaisia, sinänsä persoonallisia taideteoksia, jotka ovat nimekkäiden taiteilijoiden "lapsia".

Vokki-Virkin luojan ja toimitusjohtajan Tyyne-Kerttu Virkin itsensä suunnittelemien taidetekstiilien rinnalla on Eeva Renvallin ja käkisalmelaisen Eva Irmeli Oksasen suuria ja kauniita tekstiilejä. Messinkisiä koruja ja kukkatarjottimia on Eila Minkkiseltä, tinakoruja Helkky-Leena Lahtiselta ja keramiikkakoruja Raija Rauanheimo-Kojoselta. Vaikuttava batiikkityö "Pieta" (kuollut Kristus Neitsyt Maarian sylissä) on rautulais-tamperealaisen Reijo Paukun ja Anneli Kurosen yhteisluomus. Kyyrölän keramiikkaa on Usanoffilta ja muuta taidekeramiikkaa Ritva Tuloselta ja antrealaiselta Liisa Kurjelta.

Sisälle tulijaa ikäänkuin tervehdimässä on luonnollisen kokoiset tyttönuket, jotka on puettu Sakkola-Raudun, Kivennavan ja Kanneljärven kansallispukuihin. Nämä kaikki on valmistettu Vokissa tarkoin sääntöjen mukaan. Tyypilliset pujotusraanut ovat Säkkijärven ja Miehiikkälän mallia.

Tyyne-Kerttu Virkin suunnittele-massa saunaosastossa on hänen laatimiaan saunalakanoita raikkaine ja hempeine raitoineen sekä sauna- ja kylpytakkeja Vuorelmalta.

Alimmassa kellarissa on mielenkiintoinen mattonäyttely, jossa on Maija Hermeksen taiteellisia räsymattoja.

Sakkolalaiselta Ritva Koskelta on karjalaisia ripsipeittoja, poppanoita, jotka ovat ohuesta räystää kudottuja sängynpeittoja ja lakanoina-kin käytettyjä.

Vokki-Virkki, joka sijaitsi 20-vuotta Unioninkadulla ja on sen jäl-

keen ollut Kasarmikadulla sekä Väinämöisenkadulla, on nyt kotiutunut Merikannontie kolmeen.

Liike on viettänyt 25-vuotisjuhlaan 3. 10. alkaen. Ensimmäisiä onnittelijoita olivat Marimekon toimitusjohtaja Armi Ratia päivänkakkarakimppuineen sekä Kaija Aarikka. Monien onnittelujen joukosta eripuolilla Suomea asuvat sakkolalaiset alekirjoittavat varmaan seuraavat sitaatit. Maisteri Eino Parikka kirjoitti mm. näin: — Onnittelen neljännesvuosisataisjuhlan johdosta, tapauksen, joka osoittaa vakuuttavasti, mitä uurastus, ahkeruut, into ja innostuminen vaikuttavat. Osatkoon pääkaupungin karjalaiset osoittaa onneaan ja iloaan Sinulle.

Sakkola-Seura ry:n puheenjohtajasta Tyyne-Kerttu Virkistä kirjoitti Aira Kilpiä tämän asian yhteydessä "Tekstiilipettaja"-lehdessä kunniajäsenestään sattuvin sanoin: — Itse luovan mielikuvituksen omaavana hän on aina havainnut luovaa kykyä, kun on sellaisen tavannut. Tätä tietoaan hän ei ole pitänyt koskaan itsellään, vaan on jakanut sitä koko kansalle, eikä vain ammattihmisille. Hän on myös aina innolla kannustanut nuoria kykyjä ja valoisalla olemuksellaan saanut monen epävarmaan jaksamaan edelleen.

Ansiomerkkejä

Suomen Leijonan ritarikunnan 1 luokan ritarimerkki on myönnetty kansanedustaja, valtiot.maisteri Esko Jussi Koppaselle Hyvinkäällä. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä.

Musiikkipäällikkö Kai Armas Rafael Maasalolle Helsingissä.

SAKKOLAN PITÄJÄJUHLA pidetään v. 1973 Viialassa elokuun 3 päivänä, joka ennakkotietona ilmoitetaan.

Toimituksen tuoli

Viime numerossa toivottelin hyvää uutta vuotta tästä jo kuluva ajasta. Saas nähdä nyt mitä tästä tulee, sillä tähän saakka on ollut pimeätä ja lumetonta aikaa. Tästä johtuneen myös yleinen ihmisten ärtyneisyys ja sopeutumattomuus, sekä Helsingin herroissa, että meissä tavallisissa ihmisissä. Koko keskinäinen kanssakäyminen on minusta jollakin tavalla jäykistynyt, siinä ei ole enää kesäistä vapaata rentoa meininkiä, melkein asiassa kuin asiassa. Minullakin on roppu kestänyt virran vaihtelua ainakin 15 vuotta palamatta, mutta nyt kärehti, että katku nousi korkeuksiin. Lienee samalla mennyt koko virtajärjestelmä sekaisin, kun ei tahdo ajatukset palautua paikoilleen ollenkaan. Joskus on ihmisen mieli niin herkässä, joka kai elämän suola liekin, että ei siinä suurta kipinää tarvita kun leiskahtaa.

Eikä ole ihmeekään. Paukahtipa kerran Vilakkalan kansakoulun kaivossakin, kun äijä meni tyhjiin, 40 metriä syvään, kaivoon tupakka tullessa. Paloi parta ja

vähä muutakin omaa ja tarpeellista. Kaivossa ei ollut vettä, vaan maakaasua, joka on nyt ajankoh-tainen asia.

Myös lehden puolesta ja vastaan on ollut "kahenlaista ilmaa" mitkään uhkaukset eikä pienet kiristykset paljon minuun vaikuta, on jo niin luutunut ukko siinä mielessä. (Ne on muita mukshuksia jotka huisauttelee.) Minä koetan parhaani mukaan palvella Teitä hyvät lukijat keskitietä kulkien. Jos aihetta tulee, kaikkia ja jokaista palvellaan tasapuolisesti. Tähän numeroon jää muutamia kyliä kerronnan ulkopuolelle, yritetään niistä ensi numerossa. On kyllä aivan toivottomia seutuja, josta ei ole mitään aineistoa saatu, mutta omapa on vikansa kun eivät kirjoita. Siitä olen tyytyväinen, että Riiskasta tuli jotain, samoin Keljan puolesta, tulisipa lisää. (Keljan kyläkuvausten paikka tulee myös ensi numeroon.) Myös Hovinkylän Marttojen pöytäkirjoista tulee jotain ajankohtaan käypää, mutta lienee toivoton tapaus kaikkea 30 koneella kirjoitettua arkkiä saada kovin äkkiä sopimaan. Se on jo kolmisen täyttä numeroa, eikä liene tarkoituksaan yksistään yhtä kulmakuntaa palvella? Meihin on jo lisäksi sotkettu jatkosodan aikaiset voina-pitkin ja karkuun juoksemisetkin... joten on ne roput roishta-neet näköjään joka puolella...

Uskotaan, että kevään tullen päivä paistaa risukasaan ja Viljo-kin silloin virkistyy... Nyt olen kyllä aika paljon epäviireessä ja tuntuu siltä, että tästä numerosta tulee hiukan tasapaksu ilman kohokohtia, teidänkin mielestänne.

Nämä ovat silti niitä pieniä harmejia, joihin ei ole syytä paljon ajatuksia kääntää, eikä murhetta kantaa ollenkaan. Kun väitetään edelleen, että olen rovasti Saresta sortanut kovasti kilpahiihtäjänä, niin eikös sopisi kirjoittaa jotain,

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

90 VUOTTA täytti 3. 12. 1882 Anna-Maria Rytty, o.s. Mönkäre, Vesilahden Laukossa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä ja kotikylä oli Hovinkylä. 90-päiväänsä vietti tyttärensä luona Jyväskylässä.

80 VUOTTA täytti 14. 2. 1973 Helena Lopenen, o.s. Ukkonen Kurikassa. Hän on syntynyt Metsäpirtin Kirveenmäellä.

75 VUOTTA täytti 6. 1. 1973 Matti

aihe vapaa, sen merkiksi, että välit ovat kuin voisulaa ja heraa. Minulla ei nuorukaisena valitettavasti ollut suurta kiinnostusta hiihdon seuraamiseen, olin paremminkin niitä tilastotulos-poikia yleisurheilun puolella. Kerran muistan Eino Sareksen Kiviniemen urheilusta korkeushyppääjänä? ja olipa valkolakkikin muistaakseni päässä...

Kaikilta asiamiehiltä ei ole vielä saapunut tilauksia joten kiirettä kinttuihin ja lista postiin. Myös yksityiset tilaajat toivottavasti jatkavat oma-aloitteisesti tilauksia. Tilata voi kaikista kirjakaupoista, rautatiekirjakaupasta, postista, SOK- ja OTK-laisista kaupoista, sekä konttorista.

Mikäli postisiirtotiliä käyttäen niin laittakaa Suvannon Seudun takakannessa oleva numero ja osoitteeksi Narva. Tietysti tilausten nimet myös. Edelleen tulee korjatulla numerolla lähetettyjä, ihme kyllä että osaakin tulla. Myös on hyvä, että ulkomailta on saapunut tilausmaksuja kirjeissä. Se kyllä käy aina selvästi rahasta täälläkin. Shekki käy myös, mutta siitä on 2 markan lisäkulunki meille, jota ei ole valuutassa.

Pilvipoutaista talvea ja kirkasta kevättä, silloin tavataan jälleen.

Vilhelm Kaarineva Urjalan Nuutajärvellä. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. On avustanut kirjoituksillaan lehteämme ja myös valokuvitus on suurelta osalta hänen työtään, myös säätiölle on kopioinut useita satoja vanhoja valokuvia.

75 VUOTTA täytti 28. 1. 1973 Aatto Repo Lempäälässä. Asuu tällä kertaa toistaiseksi Mäntsälässä. Hän on syntynyt Sakkolan Kaarnaajoella.

75 VUOTTA täytti 14. 2. 1973 Iida Karvonen, o.s. Vallittu, Lempäälän Lopella. Hän on syntynyt Valkjärvelä ja oli kotikylä Sakkolan Petäjärvi. Toiminut maanviljelyksen ohella Sakkolan osuuskunnan kirjanpitäjänä, m/m osuuskunnan isännöitsijänä ja Lottien Petäjärven kyläosaston puheenjohtajana.

75 VUOTTA täytti 16. 12. 1972 Väinö Vuorinen Viialassa. Hän on kiviniemeläisiä. Hänen harrastuksiinsa on kuulunut kuorolaulu, kalastus ja kirjallisuus. Onnittelijoihin, lähiomaisten lisäksi, liittyi Kiviniemen Ns., entiset ja uudet naapurit.

70 VUOTTA täytti 29. 10. 1972 Eemeli Makara Tyrvällä. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Hovinkylä.

70 VUOTTA täytti 27. 11. 1972 rouva Anni Jortikka, o.s. Uramo, Purnuvaarassa. Syntyisin helsinkiläinen, asuinpaikka Haparaisten Kekkilän kartano, jossa toimi puutarhurina.

70 VUOTTA täytti 24. 12. 1972 Aina Kiuru Lempäälän Halkolassa. Hän on syntynyt Sakkolan Pannusaassa.

70 VUOTTA täytti 2. 1. 1973 Väinö Pitkanen Lempäälän Kuljussa. Entinen kotikylä oli Sakkolan Haparaisten.

70 VUOTTA täytti 13. 1. 1973 Nestori Nuora Vesilahden Rautialassa. Kotikylä Sakkolan Petäjärvi.

70 VUOTTA täytti 14.1.1973 Heikki Repo Lohikoskella. Hänen kotipaikkansa oli Sakkolan Kaarnajoki.

65 VUOTTA täytti 8.12.1972 Tyne Anttonen, o.s. Myllö, Hattulassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Hovinkylä.

65 VUOTTA täytti 24.12.1972 Anni Myllö, o.s. Mäntylä, Hattulassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Hovinkylä.

60 VUOTTA täytti 26.11.1972 Väinö Pakso Ruovedellä. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Hovinkylä.

60 VUOTTA täytti 29.11.1972

Eero Luukko Valkeakoskella. Entinen kotikylä Sakkolan Vilakkala.

60 VUOTTA täytti 5.1.1973 mvj. Armas Eräranta Orivedellä. Hänen ent. kotikylä oli Sakkolan Vilakkala.

60 VUOTTA täytti 8.1.1973 Tyne Anna Lemmetti, o.s. Nousiainen, Lempäälässä. Hänen ent. kotikylä oli Sakkolan Petäjäjärvi.

60 VUOTTA täytti 21.1.1973 Eino Koiranen Lempäälässä. Hän on kotoisin Sakkolan Haitermaasta.

60 VUOTTA täytti 22.1.1973 Väinö Kiuru Huittisissa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Haparainen.

60 VUOTTA täytti 24.1.1973 Arvo

Nalli Vilppulassa. Hänen kotipaikkansa oli Sakkolan Kaarnajoki.

50 VUOTTA täytti 20.10.1972 maanviljelijä Eino A. Naskali Lempäälän Lastusissa. Syntyisin Sakkolasta, Pannusaaren kylästä. Hän on suorittanut maamieskoulun kurssin Maatalousnormaalikoulussa Järvenpäässä v. 1941, ja viljellyt nykyistä tilaansa Lastusissa v. 1948 lähtien. Vuodesta 1960 alkaen edelleen tila on ollut maataloushallituksen valvonnan alainen kirjanpitotila. Yhteisissä riennoissa Eino Naskali on mukana Maataloustuottajissa sekä jäsenenä vesilautakunnassa.

Näin "puolipäivän" merkipäälulle tultaessa muistamme lämmöllä sen vanhan synnyinseudun ja kotikylämme avarat maisemat ja koko kyläyhteisön. Erikoisesti sen kolmen naapuruksen ryhmän Myllyjojan varrella. Samoin ne vieraanvaraiset, palveluksiin valmiit ja rehdit naapurisuhteet kyläläisten kesken.

Nähdäksemme olet myös näissä uusissa oloissa sopeutunut paikkakuntaan, pitäen kiinni vanhoista talonpoikaisperinteistä, joitten johtotähtinä ovat: Uskonto, koti ja isänmaa.

Näissä merkeissä tuomme kiitoksemme Korkeimmalle siitä, että tähän asti Hän on meitä auttanut kaikissa vaiheissamme ja toivomme Hänen jatkuvaa siunaustaan kotiisi ja meille kaikille yksilöinä, yhteisöinä ja kansana. Samoin menestystä työssäsi maanviljelijän vaativassa ja niin monien tuulten tuivertamassa ammatissa.

TVM

50 VUOTTA täytti 7.1.1973 rva Sirkka Järvinen, o.s. Repo, Tampereella. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Vilakkala.

50 VUOTTA täytti 13.1.1973 Eino Nuora Tikkakoskella. Hän on syntynyt Sakkolan Haitermaassa. Eino Nuora meni 13-vuotiaana PPP 2:n soitto-opilaaksi Valkjärvelle. Soitto jatkuu yhä edelleen harrastuksena,

KUOLLEITA

Opettaja Anna Kuparinen synt. 10.9.1893, kuoli 8.12.1972 Savonlinnassa. Sisarensa Helena Kuparinen synt. 13.8.1891 on kuollut 29.10.1971 myös Savonlinnassa. He olivat kotoisin Sakkolan Riiskasta. Viimeinen kotipaikkansa oli Säämingin Viuhonmäki.

Maria Lopenen synt. 21.11.1894 Sakkolassa, kuoli 16.12.1972 Vammalan aluesairaалassa. Viimeinen kotikunta Punkalaidun.

Maria Kuisma, o.s. Meskanen, synt. 18.9.1898 Sakkolassa, kuoli 9.1.1973 Lempäälässä. Ent. kotikylä Sakkolan Haitermaa.

Liisa Kurikka synt. 23.6.1902 Sakkolassa, kuoli 1.12.1972 Tampereella. Viimeinen kotipaikka oli Pirkkala.

Maria Pitkänen, o.s. Nuora, synt. 6.6.1907 Sakkolan Petäjäjärvellä, kuoli 29.11.1972 Vammalan aluesairaалassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Arkuntanhua. Viimeinen kotikunta Punkalaidun.

Tauno Meskanen synt. 30.8.1911 Sakkolassa, kuoli 16.12.1972 Tampereen keskussairaалassa. Viimeinen kotipaikka Tottijärven Sorva.

Kaino Johannes Hinkkanen synt. 27.4.1917 Sakkolassa, kuoli 23.11.1972 Tampereen keskussairaалassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Riiska. Nykyinen kotipaikka Lempäälän Kulju.

Veikko Johannes Hyyrynen synt. 1.8.1921 Sakkolan Kiviniemessä, kuoli 20.8.1972 Jyväskylässä.

hän kuuluu Tikkakosken torvisoittokuntaan ja kirkkokuoroon. Lisäharrasteena on kalastus. Merkipäivänsä hän vietti omassa kodissaan lähiomaisten, ystävien ja naapurien parissa.

SAKKOLAN MUISTOJA

Kun minä kävin rippikoulua Sakkolassa, niin silloin olivat metsäpirttiläiset viimeistä kertaa mukana rippikoulussa. Kun siellä ei ollut vakinaista pappia niin sieltä oli joukossa niin "tuhmia" lukemaan että yrittivät jo kolmatta kertaa päästä rippikoulusta läpi. Joukkokin oli tosin suuri, sieltä Metsäpirtistä oli 118 poikaa! Silloin piti rippikoulussa osata kristinoppi ja vähä katkismus ulkoa, jos ei osannut, niin silloin jäi vielä seuraavaan koulukuuluun; olivat papit niin kovana. Sakkolassa oli silloin kaksi pappia, rovasti Puupponen, häntä piti kunnioittaa aina sota-rovastiksi, siitä hän tykkäsi! Toisena pappina oli pastori Vikman. Pastori kävi joka toinen viikko saarnaamassa Metsäpirtin kirkossaj myös Vuoksela kuului silloin vielä Sakkolan seurakuntaan.

Tästä on jo pitkä aika, 69 vuot-

Jo 10 min päivittäinen kuntometriharjoitus vahvistaa verenkiertoelimiäsi. Tarvitset vain hyvän kuntometrin: Tunturin. Sillä voit sekä testata, kohottaa että ylläpitää kuntosi. Ovh. 429,-

**LEMPÄÄLÄN
PYÖRÄ**

Om. M. TOIVA. Puh. 74 286

ta, mutta minä muistan vielä sen ajan hyvin, sillä olen niin ikämies, että täytin jo 86 vuotta. Käydessäni rippikoulua minä olin kortteeria Luprikkalassa Juho Sanderrilla, rippikoulua oli neljä viikkoa ja päästiin ripille Mikonpäivänä Sakkolan kirkossa.

Siihe aikaan piti käydä pappilassa päivätöissä, silloin kun niillä oli puustellissa töitä. Meidän isä kävi rovastilla päivätöissä, oli tehtävä kaksi jalkapäivää ja yksi hevospäivä vuodessa, se oli meidän oman talon osalta. Siellä päivätöissä oli paljon miehiä ja he piti-vät hyvin pitkää ruokatuntia, olihan päivätyö kyseessä. Siksi sota-rovasti usein tuli katsomaan ruokatunnin aikana miten työt lähtevät jälleen alkuun. Ei koskaan käskenyt suoraan, että lähtekää työhön, kehui kumminkin, että nuori syöpi ja nuori jaksaa tehdä töitä!

Papille piti lisäksi maksaa "aprakkoja" viljassa ja voissa. Kun pappi kirkossa kuulutti maksopäivän niin isä ei mennytäkään

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

silloin kun kehoitettiin, vaan seuraavana päivänä. Silloin rovasti murahti: — En ota kun et tullut kuulutuspäivänä. Silloin isä sanoi: — Lakasin eilen laaria, että rovastia ei ilman heitetä, vaikka itse ollaan ilman viljaa. Jos niin tarkkaa teit niin minä otan vastaan, vastasi rovasti.

Ville Pitkänen

Punkalaitumen Karjalaiset toiminut 25 vuotta

Seuran 25-vuotisjuhla pidettiin sunnuntaina 17.9. Punkalaitumen seurakuntatalossa. Ennen varsinaista päiväjuhlaa oli juhla-jumalanpalvelus kirkossa jossa saarnasi lääninrovasti I. Vihervaara. Kunnianosoituksessa sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden muistomerkillä laskivat kukkalaitteen Soini Patja, Toivo Ukkonen, Albert Nihti, Väinö Saksanen sekä Saima ja Mikko Korkka. Tervehdys sanat esitti seuran pj. Albert Nihti.

Juhlapuheen piti Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Simo Härkönen ja totesi puheensa lopuksi, että karjalaisuus on edelleen voimakas aatteellinen henkinen virtaus, joka tempaa joukkoja mu-

kaansa, se innoittaa, se lämmittää. Se etsii tiensä tulevaisuuteen ja tarjoaa elämän sisältöä niin meille Karjalasta karkoitetuille kuin tulevillekin sukupolville, joille me vanhemmat uskomme heimoperintömme Karjalan ja karjalaisuuden tulevaisuuden.

Lisäksi oli ohjelmassa lausuntaa jota esittivät Aune Ahtiainen ja Selma Seppä sekä esitettiin elokuva Karjalan Liiton 30-vuotishistoriallisesta kulkueesta. Seuran historiikin esitti Toivo Ukkonen. Karjalan Liiton hopeisen ansiomerkin saivat Albert Nihti, Reino Pitkänen ja Toivo Ukkonen. Pronssinen ansiomerkki ojennettiin Aune Ahtiaiselle, Mikko Korkalle, Ester Kyllästiselle, Iivari Laulajaiselle ja Väinö Saksaselle.

Elia Roivainen
Jokipohjantie 45 B 6
12800 TRE 80

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1973 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 8 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

Toimituksen ja konttorin osoi-
te Narva Vakkala. Puhelin
931 / 77 843.

Postisiirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Matti
Riikonen, Uuno Pulakka, Ee-
ro Koppanen ja Teuvo Vis-
kari.

Tampereen Seudun
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

Nyt sähkölämmitysasennukset sopivasti

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

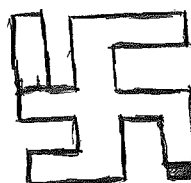
A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti

Puh. 78 541

Valkeakoski

Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvoo - palvelee

LEMPÄÄLÄN PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 76 886 (verstaaseen).

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä urakalla
ja laskuun.